

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра теоретичних та методичних основ фізичного виховання і
реабілітації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Naboka

. Набока

«21» березня 2023 р.

**ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
ЗА ВИБІРКОВОЮ ЧАСТИНОЮ
«МЕТОДИКА СПРОТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ»
підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(денна та заочна форми навчання,
за нормативним та скороченим термінами навчання)**

спеціальності 014 Середня освіта Фізична культура)

за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура)

Слов'янськ – 2023 р.

Програма кваліфікаційного іспиту за вибіркової частиною «Методика спортивно-масової роботи» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

Розробники:

Холодний О.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Шайда Н.П., кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»;

Іванченко С.Г., старший викладач кафедри теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри теоретичних та методичних основ фізичного виховання і реабілітації.

Протокол №8 від «14» березня 2023 р.

Завідувач кафедри

I.A. Федъ

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
«21» березня 2023 р.,
протокол №6

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Кваліфікаційний іспит за вибірковою частиною «Методика спортивно-масової роботи» зі спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура на денній та заочній формах навчання на факультеті фізичного виховання відбувається в усній формі шляхом обговорення та відповідей на поставлені питання у екзаменаційних білетах по дисциплінам фахової підготовки: «Основи туристично-краєзнавчої роботи та організація туристичних походів», «Теорія і методика оздоровчої фізичної культури та загальна історія фізичної культури», «Психологія фізичного виховання».

Основна мета екзамену полягає у визначені відповідності професійної підготовки випускників вимогам освітньої характеристики та кваліфікаційного стандарту, рівня їхньої готовності до самостійної педагогічної діяльності та якості засвоєння навчального матеріалу з дисциплін, що виносяться на іспит.

У відповідних розділах доожної з дисциплін подано програму комплексного кваліфікаційного екзамену, яка містить:

1. Пояснювальну записку.
2. Зміст навчального матеріалу, що виноситься на екзамен і відповідає навчальній програмі з дисципліни.
3. Перелік літератури до курсу.
4. Перелік контрольних питань до курсу.
5. Список літератури, дозволеної до використання на екзамені (у разі потреби).
6. Структура та зразок білету.

Пакет екзамену за вибірковою частиною «Методика спортивно-масової роботи» містить 30 варіантів завдань, які охоплюють фундаментальні та визначальні теми в системі вивчення дисциплін, що виносяться на іспит.

Перевірка знань із дисциплін «Основи туристично-краєзнавчої роботи та організація туристичних походів», «Теорія і методика оздоровчої фізичної культури та загальна історія фізичної культури», «Психологія фізичного виховання» включає теоретичні питання, спрямовані на активізацію мислення здобувачів, на застосування вміння аналізувати, доводити, обґрунтовувати свою думку, а також орієнтуватися в історичних подіях, які стали причинами виникнення різних систем фізичного виховання та систем оздоровчої фізичної культури, а також спортивно-масової роботи.

Завдання підібрано так, що відповіді на них повинні продемонструвати рівень компетентностей, набутих студентами з усіх дисциплін фахової підготовки. Слід відзначити рівнозначність варіантів завдань за складністю.

Відповіді студентів на екзамені за вибірковою частиною «Методика спортивно-масової роботи» повинні свідчити про розуміння завдань

удосконалення системи фізичного виховання у ЗВО України, наявність високого професійно-педагогічного потенціалу особистості, розуміння свого призначення в суспільстві, поєднання фундаментальних знань із професійними вміннями і навичками; сформованість професійних якостей: високу моральність, духовну культуру, кругозір, доброзичливість та співчуття, чуйність та терпимість, любов до дітей; загальну культуру; виразність та культуру володіння державною мовою.

Під час визначення досягнень студентів ізожної дисципліни екзамену за вибірковою частиною «Методика спортивно-масової роботи» загальними об'єктами аналізу стали такі орієнтири:

- характеристика відповіді: елементарна, фрагментарна, логічна, доказова, обґрунтована;
- якість знань: правильність, повнота, глибина, гнучкість, системність, узагальненість;
- рівень оволодіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, робити висновки;
- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, формулювати припущення, розв'язувати задачі;
- самостійність оцінних суджень.

Загальна (кінцева) оцінка за відповідь на іспиті за вибірковою частиною «Методика спортивно-масової роботи» визначається шляхом складання кількості балів, виставлених за відповіді в тестових завданнях ізожної дисципліни:

«Теорія і методика оздоровчої фізичної культури та загальна історія фізичної культури» .

«Основи туристично-краєзнавчої роботи та організація туристичних походів».

«Психологія фізичного виховання».

Таблиця переведення бальної шкали оцінок у національну:

Відмінно – 90 – 100 балів;

Добре – 75 – 89 балів;

Задовільно – 60 – 74 балів;

Незадовільно з можливістю перескладання – 35 – 59 балів;

Незадовільно з обов'язковим повторним курсом – 1 – 34 балів.

Критерії оцінювання відповідей на тестові завдання.

Тестові завдання закритої форми:

- з вибором однієї правильної відповіді (тести № 1 – 10),
(оцінюються по 1 балу за кожну правильну відповідь).
- з вибором декількох правильних відповідей (тести № 11 – 20),
(оцінюються по 2 бали за кожну правильну відповідь);
- на встановлення відповідності, чи відновлення послідовності,
(тести № 21 – 25) (оцінюються в 4 максимальних бали).

Тестове завдання відкритої форми:

- на доповнення поданого речення або визначення окремими словами
(тест № 26) (оцінюється 10 балами);
- творчого характеру (тест № 27-30) (оцінюється 10 балами за здатність здобувачів диференціювати, узагальнювати та комплексно застосовувати набуті методичні знання під час складання фрагментів навчально-виховного процесу.

**2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ,
ЩО ВИНОСИТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ
ЗА ВИБІРКОВОЮ ЧАСТИНОЮ
«МЕТОДИКА СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ»
І ВІДПОВІДАЄ НАВЧАЛЬНІЙ ПРОГРАМІ З ДИСЦИПЛІНИ**

2.1 Зміст навчальної дисципліни «Теорія і методика оздоровчої фізичної культури та загальна історія фізичної культури»

T1. Правова та програмно-нормативна база розвитку фізкультурно-оздоровчої діяльності дітей дошкільного віку та школярів.

1. Сучасний стан та проблеми ОФК з дітьми дошкільного і шкільного віку.

2. Правова база розвитку сфери фізичної культури і спорту. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” (нова редакція).

3. Характеристика Державних програм розвитку фізичної культури і спорту у незалежній Україні.

T2. Основи формування здорового способу життя.

1. Загальна характеристика поняття “здоров’я”

2. Здоровий спосіб життя та його компоненти.

T3. Оптимізація рухової активності та мотивація до фізкультурних занять дошкільнят і школярів.

1. Рухова активність дошкільнят і школярів.

2. Норми рухової активності. Руховий режим

3. Формування мотивації та звички до систематичної рухової активності.

T4. Організація фізкультурно-оздоровчої діяльності з дітьми шкільного віку

1. Завдання, принципи, засоби та форми фізкультурно-оздоровчих занять дітей шкільного віку.

2. Особливості методики проведення фізкультурно-оздоровчих заходів у режимі дня школярів.

3. Роль позашкільних навчальних закладів у проведенні фізкультурно-оздоровчої роботи з учнівською молоддю.

T5. Позашкільні навчальні заклади у проведенні фізкультурно-оздоровчої роботи (ФОР) з учнівською молоддю.

1. Позашкільний навчальний заклад як складова системи позашкільної освіти.

2. Характеристика Закону України “Про позашкільну освіту”.

3. Форми організації позашкільної роботи.

4. Районні установи дитячо-юнацьких та молодіжних клубів (УДЮМК).

T6. Методика проведення окремих видів фізкультурно-оздоровчих занять із школярами.

1. Анатомо-фізіологічні особливості організму учнівської молоді.

2. Мета, завдання та напрями фізичного виховання школярів.

3. Організація та методика проведення фізкультурно-оздоровчих заходів в режимі дня школяра

Т7. Особливості використання нетрадиційних засобів оздоровлення та авторських систем в фізкультурно-масовій роботі з дітьми.(Можна розкрити інші системи).

1. Система оздоровлення “Детка” Порфирія Іванова.
2. “Гімнастика пробудження” Миколи Єфименко/.

3. Точковий масаж.
4. Йога (або інше).

Т8. Особливості використання циклічних вправ у ФОР з дітьми.

1. Ходьба як основний спосіб пересування людини у просторі.
2. Біг як засіб зміцнення здоров’я.

3. Їзда на велосипеді.
4. Плавання.

5. Ходьба на лижах .

6.Туристичні мандрівки та екскурсії.

Т9. Особливості використання ациклічних вправ у ФОР з дітьми.

1. Ритмічна гімнастика: мета, завдання та вплив на організм школярів.
2. Класифікація вправ, які застосовуються у ритмічній гімнастиці.
3. Характеристика шейпінг-юні.

4. Характеристика аеробіки як засобу зміцнення здоров’я школярів

Т10. Організація та проведення масових фізкультурно-спортивних заходів (змагань) для школярів.

1. Методика проведення масових фізкультурно-спортивних заходів зі школярами.

2. Особливості проведення ФОР у літніх дитячих таборах.

3. Роль флешмобів, як засобів пропаганди та мотивації у поширенні та заохоченні до спортивно-оздоровчій діяльності.

Т11. Фізичне виховання дітей у сім’ї.

1 Біологічний та паспортний вік дитини. Акселерація.

2. Особливості фізичного виховання дитини в сім’ї.

2.1.Основні функції сім’ї.

2.2. Завдання фізичного виховання у сім’ї.

2.3. Форми фізичного виховання дітей у сім’ї.

2.4. Зміст знання про ФВ у сім’ї для батьків.

3. Методика проведення контролю батьками за станом здоров’я і самопочуттям дітей

Т12. Особливості контролю оздоровчої ефективності фізкультурно-оздоровчих занять дітей.

1. Методика проведення контролю за станом здоров’я і самопочуттям дітей на фізкультурно-оздоровчих заняттях.

2. Методика проведення самоконтролю за станом здоров’я і самопочуттям дітей (визначення рівня фізичного розвитку; контроль за

фізичною підготовленістю, оцінка оздоровчої ефективності занять за показниками ЧСС, щоденник самоконтролю)

T13. Всесвітня історія фізичної культури.

1. Введення в дисципліну ІФК та спорту, як базову та профілюючу дисципліну.

2. Фізична культура та спорт стародавнього світу.

3. Фізична культура і спорт Середніх віків.

4. Фізична культура і спорт Нового часу.

5. Фізична культура і спорт Новітнього часу.

T14. Історія фізичної культури України.

1. Фізична культура слов'янських народів (та інших народів, що мешкали на території СРСР) в період із стародавніх часів до кінця XVIII ст

2. Історія фізичної культури України в сучасний період

2.2 Зміст навчальної дисципліни «Основи туристично-краєзнавчої роботи та організація туристичних походів».

T1. Теоретичні основи туристично-краєзнавчої роботи.

1. Масовий туризм і його місце в системі фізичного виховання. Джерела розвитку туризму.

2. Система туристська-краєзнавчої роботи у школі.

3. Особливості організації та методика проведення піших і гірських турпоходів з школярами. Забезпечення безпеки

4. Розробка маршруту навчально-тренувального походу мандрівки.

Маршрутна документація.

5. Організація та методика проведення багатоденних туристичних походів зі школярами.

6. Організація та методика розташування туристичної групи на місцевості.

T2. Організація туристичних походів.

1. Види туристичних походів та їх організація.

2. Методика навчання технічним прийомам при проходженні по навісній переправі.

3. Рятувальні роботи в туристичних мандрівках.

4. Надання долікарняної медичної допомоги.

2.3 Зміст навчальної дисципліни «Психологія фізичного виховання»

Тема 1. Загальнонаукова характеристика психології фізичної культури та спортивної діяльності.

1. Визначення предмету психології фізичної культури та спортивної діяльності. Психологія спорту в системі наук.

2. Виникнення і розвиток психології фізичної культури та спорту у світі.

3. Загальна методика проведення психологічного дослідження. Основні етапи і методи психологічних досліджень в спорті. Емпіричні методи дослідження. Експеримент в психологічних дослідженнях. Метод аналізу продуктів діяльності. Обробка результатів психологічного дослідження.

Тема 2. Психологічна характеристика діяльності вчителя фізичної культури.

1. Діяльність учителя фізичної культури та її етапи.

2. Завдання та функції вчителя фізичної культури.

3. Форми діяльності вчителя фізичної культури.

4. Умови діяльності вчителя фізкультури. Педагогічні задачі та їх вирішення.

Тема 3. Психологічні основи професійної майстерності вчителя фізичної культури.

1. Компоненти професійної майстерності.

2. Авторитет учителя фізичної культури та його складові.

3. Психологічні основи педагогічного такту.

4. Стилі діяльності та керівництва вчителів фізичної культури.

Тема 4. Педагогічне спілкування як засіб виховання і навчання учнів.

1. Засоби спілкування вчителя фізичної культури з учнями. Культура мовлення вчителя фізичної культури.

2.Форми впливу вчителя фізичної культури на учнів у процесі педагогічного спілкування.

3. ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРИ ДО КУРСУ

3.1. Навчальної дисципліни «Теорія і методика оздоровчої фізичної культури та загальна історія фізичної культури»

Основна:

1. Зубалій М.Д. Основи здоров'я і фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів // Фізичне виховання в школі. 2002. № 1 С. 43-44:

2. Сергієнко Л.П. Практика студентів спеціальності «Олімпійський та професійний спорт». Миколаїв: УДМТХ 2003. 160 с.

3. Теория и методика физического воспитания /Под ред. Т.Ю.Круцевич. К.: Олимпийская литература, 2003. В 2 томах. 423 с, 391 с.

4. Шамардина Г.Н. Основы теории и методики физического воспитания: избранные лекции. Днепропетровск: Пороги, 2003. 445 с.

5. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2003. Част. 1. 272 с.

Допоміжна:

1. Актуальні проблеми теорії і методики фізичного виховання: Колективна монографія / Упоряд.: О.М. Вацеба та ін. Львів, НВФ

«Українські технології», 2005. — 296 с.

2. Козлова К.П., Костюкович В.М., Євсеєв Л.Г. Тести для контролю знань студентів випускників факультету фізичного виховання. Вінниця, 2000. 24 с.

3. Жданова О. Основи проведення рекреаційно-оздоровчих занять / О. Жданова, І. Грибовська, М. Данилевич // Фізична рекреація : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Приступа Є. Н., Жданова О. М., Линець М. М. [та ін.] ; за наук. ред. Є. Приступи. Дрогобич : Коло, 2010. Ч. 2, розд. 2. С. 154-211.

4. Новітні медико-педагогічні технології зміщення та збереження здоров'я учнівської молоді: Навч-метод. посіб. для учителів фіз. культури.-Л.: Українські технології, 2003.-148с.

3.2. Навчальної дисципліни «Основи туристично-краєзнавчої роботи та організація туристичних походів»

1. Вільнер В. Б., Бабенко Ю. И. Спортивный туризм (правила змагань). Київ, 2001. С. 24–68.

3.3. Навчальної дисципліни «Психологія фізичного виховання»

1. Гуменюк Н.П., Клименко В.В. Психология физического воспитания и спорта. К.: Вища школа, 1985.

4. ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ

4.1 До курсу навчальної дисципліни «Теорія і методика оздоровчої фізичної культури»

1. Охарактеризуйте стан та перспективи розвитку спортивно-масової роботи в Україні.

2. Охарактеризуйте діяльність державних органів відомчої та спеціальної компетенції по управлінню спортивно-масовою роботою в Україні.

3. Описати роль фізкультурно-спортивних товариств у залученні населення до спортивно-масової діяльності.

4. Види спортивно-масової та оздоровчої роботи в Україні (їх характеристика).

5. Класифікація фізкультурних організацій

6. Дати визначення, що являється метою оздоровчої фізичної культури.

7. Дати характеристику, як проявляється оздоровчий ефект після занять плаванням.

8. Специфіка оздоровлення під час занять ходьбою на лижах.

9. Позитивний вплив оздоровчої ходьби на організм людини.

10. Основні мотиви та причини заняття оздоровчим бігом підлітків.

11. Навести приклади спортивно-масових та оздоровчих заходів для школярів.

12. Дайте визначення фізкультурно-оздоровчих послуг. Назвати їх види.

13. Дати характеристику основним формам спортивно-масової роботи в загально-освітніх установах (назвати цілі та завдання).
14. Назвати основні види фізкультурно-оздоровчої гімнастики.
15. Сформулюйте завдання та охарактеризуйте особливості поєднання спортивно-масової роботи із фізичним вихованням у загальноосвітніх школах.
16. Охарактеризуйте організаційні форми відновлювальних фізкультурно-масових занять.
17. Охарактеризуйте особливості спортивно-масової роботи з дітьми за місцем проживання.
18. Особливості фізіологічних функцій під час занять ритмічною гімнастикою.
19. Охарактеризуйте засоби розповсюдження реклами у спортивній оздоровчій сфері.
20. Визначити зміст спортивної-масової та оздоровчої діяльності у місцях масового відпочинку, оздоровчо-рекреаційних та лікувально-профілактичних установах.
21. Визначити роль та значення пропаганди спортивно-масової та оздоровчої діяльності для формування відношення до ЗСЖ у школярів
22. Які фактори впливали на зміст фізичного виховання в рабовласницькому суспільстві (коротко розкрити суть спартанської та афінської систем фізичного виховання).
23. Розвиток фізичної культури в період Київської Русі(твори Володимира Мономаха).
24. Діяльність П.Ф.Лесгафта і його система фізичної освіти.
25. Яким чином можна активізувати процес підготовки та виховання фізкультурних кадрів у школі: фізоргів, спортивних суддів, інструкторів по видам спорту?
26. Прокоментувати, в якій мірі відбувається зближення фізичної культури з медициною, як галузь суспільних наук?
27. Розвиток сокільських, скаутських та християнських молодіжних організацій в різних країнах
28. Погляди давньогрецьких філософів (Сократ, Гіппократ, Арістотель, Платон, Гален) про вплив фізичної культури на формування фізичного та інтелектуального стану людини.
29. Дати характеристику інноваційним методам оздоровлення та загартування. Що таке здоровий спосіб життя (ЗСЖ)?
30. Дати характеристику фізичної культури епохи Відродження та розпаду феодалізму(розкрити ідеї гуманістів, діяльність Я.А.Коменського).

4.2 До курсу навчальної дисципліни «Основи туристично-краєзнавчої роботи та організація туристичних походів»

1. Дати визначення терміну “туризм” та його значення як соціального явища.

2. Вплив туристичної підготовки на організм школяра.
3. Назвати складові частини та зміст підготовки туриста .
4. Розкрити прикладне значення туризму в формуванні життєво-необхідних навичок для підростаючого покоління.
5. Чи можна підтвердити назву: “Туризм - здоров’язбережуюча технологія”? Прокоментуйте твердження.
6. Яким чином туризм впливає на формування морально-вольових якостей людини?
7. Як можна сформувати психолгічну врівноваженість підлітків за допомогою туристських засобів підготовки?
8. Що таке «шкільний туризм і краєзнавство»? Назвати форми краєзнавчої роботи в школі.
9. Назвати основні відмінності планового туризму від самодіяльного .
10. Види та форми туризму (дати характеристику основних форм).
11. Медичний та педагогічний контроль на секційних заняттях туризмом або під час туристичного походу.
12. Роль керівника групи в створенні психологічного клімату. Роль лідера в групі.
13. Визначити поняття про категорії та ступені складності туристичних маршрутів.
14. Матеріально-технічне забезпечення туристичних походів, розкрити поняття про спільне та особисте спорядження (критерії правильного підбору спорядження).
15. Вимоги до комплектації медичної аптечки для туристичного походу.
16. Загальні вимоги до керівників та учасників туристичного походу.
17. В чому полягає зв'язок туристично-краєзнавчої роботи з навчанням та вихованням?
18. Що таке орієнтування на місцевості? Висвітлити визначення термінів “азимут” , “рух за азимутом”.
19. Методика організації самодіяльного туристичного походу (основні етапи підготовки туристичного походу).
20. Розробка маршруту подорожі. Різновиди маршрутів та їх характеристика.
21. Комплектування групи при підготовці до туристичного походу (оптимальний кількісний склад, розподіл ролей та обов’язків).
22. Вимоги щодо комплектації медичної аптечки для туристичного походу.
23. Організація збалансованого харчування в туристичному поході та вимоги до підбору продуктів(склад добового раціону харчування).
24. Вимоги щодо влаштування бівуаків (порядок збирання - розкладання намету, укладання наплічника, розпалення вогню та його різновиди).
25. Класифікація основних захворювань в поході та загальні правила надання першої долікарняної допомоги (методика транспортування

потерпілого за допомогою підручних засобів), причини травматизму в туризмі.

26. Програма “Шкільного туристичного зльоту” та методика його проведення.

27. Що таке топографічна підготовка та її задачі. Дати визначення поняттям: “план”, “карта”(що таке масштаб)?

28. Основи техніки пішохідного туризму (різновидності технічних прийомів, що застосовуються для руху через різноманітні перешкоди).

29. Організація руху на маршруті (денні норми переходів, графік руху, днювання , привали, тощо).

30. Чому підготовка туристів являється важливою складовою в військово- патріотичній підготовці молоді?

4.3 До курсу навчальної дисципліни «Психологія фізичного виховання»

1. Поняття про пам'ять як психічний процес. Індивідуальні особливості пам'яті. Розвиток пам'яті у шкільному віці. Умови ефективного запам'ятування та успішного відтворення матеріалу

2. Мислення як вища форма психічного відображення. Розвиток мислення та індивідуальні особливості мислення учнів різних вікових груп. Активізація мислення в навчальній діяльності..

3. Поняття про уяву як психічний процес. Розвиток уяви в онтогенезі. Способи активізації уяви учнів молодшого шкільного, середнього та старшого шкільного віку. Виховання уяви

4. Увага як особлива форма психічної діяльності людини. Основні властивості уваги. Роль уваги у навчанні і вихованні школярів. Виховання уважності учня

5. Емоційна сфера особистості. Розвиток емоційної сфери в онтогенезі. Подолання негативних емоційних станів школярів

6. Воля як вища психічна функція. Вольові якості особистості. Розвиток і виховання волі

7. Поняття особистості у психології. Структура особистості. Особливості особистісного зростання школярів. Роль учителя у формуванні особистості учня

8. Темперамент як індивідуально-психологічна особливість особистості. Фізіологічні основи темпераменту. Врахування учителем типу темпераменту учнів у навчально-виховному процесі

9. Характер як сукупність стійких індивідуально-своєрідних властивостей особистості. Структура і властивості характеру. Акцентуації характеру у школярів та їх врахування у навчально-виховному процесі. Становлення характеру в онтогенезі

10. Здібності як індивідуально-своєрідні особливості людини. Взаємозв'язок навчання і розвитку задатків та здібностей школяра. Сутність загальних та спеціальних здібностей

11. Спілкування як соціально-психологічний феномен. Засоби спілкування. Стилі спілкування у педагогічній діяльності учителя
12. Референтна група, учнівський колектив та їх роль у формуванні особистості учнів. Методи вивчення учнівських груп (соціометрія та референтометрія). Диференціація та інтеграція в учнівських колективах
13. Лідерство в учнівських групах. Проблема відчуження «ізольованих» учнів. Зміст роботи педагога, спрямованої на подолання проблеми відчуження
14. Психологія міжособистісних взаємин школярів. Психологічний клімат у педагогічних та учнівських колективах. Конфлікт в учнівському колективі, шляхи запобігання та конструктивного розв'язання конфліктів.
15. Основні закономірності та механізми психічного розвитку. Взаємозв'язок психічного розвитку школяра та навчання. Зони актуального та найближчого розвитку. Сенситивні періоди розвитку
16. Соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, новоутворення як критерій вікового розвитку. Сутність провідної діяльності у кожний віковий період
17. Поняття про вік та вікові кризи. Характеристика вікових криз у шкільному онтогенезі. Етапи психосоціального розвитку особистості за Е. Еріксоном
18. Ситуація розвитку молодшого школяра. Навчальна діяльність як провідна у молодшому шкільному віці. Новоутворення у молодшому шкільному віці. Фактори, що впливають на їх виникнення
19. Біологічні умови, що впливають на особливості психічного розвитку підлітка. Соціальна ситуація розвитку підлітка. Особливості перебігу підліткової кризи
20. Ситуація розвитку в період ранньої юності. Основні тенденції психічного розвитку старшокласників. Проблема сенсу життя у ранньому юнацькому віці
21. Динаміка розвитку пізнавальних психічних процесів у шкільному онтогенезі. Способи їх активізації у навчально-виховному процесі
22. Динаміка особистісного розвитку у шкільному віці. Основні фактори особистісного розвитку школярів
23. Особливості спілкування та взаємовідносин учнів молодшого, середнього і старшого шкільногого віку з однолітками та дорослими. Врахування характеру взаємин учнів з педагогом при організації навчально-виховного процесу
24. Структура учебової діяльності школярів. Мотивація до навчання у різні вікові періоди шкільногого життя. Формування навчальної мотивації
25. Зміст учебової діяльності учнів. Особливості оволодіння учнями учебовою діяльністю
26. Психічний та особистісний розвиток учнів в умовах навчання. Теорія поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперіна
27. Виховання як процес формування цілісної особистості. Вікові аспекти виховання. Критерії вихованості школярів

28. Психологічна характеристика педагогічної діяльності. Психологія стилів педагогічної діяльності

29. Педагогічні здібності як умова ефективної педагогічної діяльності. Структура педагогічних здібностей

30. Психологічні основи роботи вчителя з обдарованими дітьми. Психологічні основи роботи з невстигаючими учнями

5. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ, ДОЗВОЛЕНОЇ ДО ВИКОРИСТАННЯ НА ІСПІТИ (У РАЗІ ПОТРЕБИ).

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80. Про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України // Фізичне виховання в школі. 1996. № 1.
2. Зубалій М.Д. Основи здоров'я і фізична культура. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів // Фізичне виховання в школі. 2002. № 1. СЛЗ-44:
3. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізична культура (10-11 класи) // Профільний рівень. Рівень стандарту. К., 2010. 127 с.
4. Програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-11 класи. Основи здоров'я і фізична культура. К.: Початкова школа. 2009. 112 с.
5. Сергієнко Л.П. Практика студентів спеціальності «Олімпійський та професійний спорт». Миколаїв: УДМТХ 2003. 160 с.
6. Козлова К.П., Костюкович В.М., Євсеєв Л.Г. Тести для контролю знань студентів-випускників факультету фізичного виховання. Вінниця, 2000. 24 с.
7. Контрольні нормативи оцінки стану фізичної підготовленості учнів 5-11-х класів / Здоров'я та фізична культура. 2005. №11-12. С. 15-16.
8. Фізичне виховання: Навчальна програма для вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації. Київ 2003.
9. Статути Збройних Сил України: збірник законів / чинне законодавство зі змінами та допов. (офіц. текст). К.: Паливода А. В., 2018. 444 с. (Закони України). ISBN 978-966-437-197-8.

6. СТРУКТУРА ТА ЗРАЗОК БІЛЕТУ
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)
(денна та заочна форма навчання)
Атестація
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ІСПИТ
«Методика спортивно-масової роботи»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична культура)
(денна та заочна форми навчання,
повний та скорочений терміни навчання)

БІЛЕТ № 1

I. Тестові завдання закритої форми:

- з вибором однієї правильної відповіді

(тести № 1 – 10) оцінюються по 1 балу кожнє.

1. Виберіть правильний варіант відповіді: "Дати класифікацію фізкультурних організацій:

А) фізкультурні організації державних відомчих та спеціальних училищ, громадських організацій різних напрямків, оздоровчих та спортивних закладів;

Б) фізкультурні організації в школах, за місцем проживання, в трудових колективах;

В) фізкультурні організації в дитячих таборах, для людей літнього віку, на виробництві.

2. В чому полягає позитивний вплив оздоровчої ходьби на організм людини?

А) у збільшенні частоти серцевих скорочень (ЧСС) та зростанні функціональних можливостей організму;

Б) у тренуванні витривалості та вентиляції легень внаслідок великих навантажень;

В) у зростанні тренованості організму та зростанні позитивного мислення.

3. Навести приклади спортивно-масових та оздоровчих заходів для школярів:

А) секційна робота по видам спорту, танцювальні (вокальні, образотворчі та ін.) гуртки, предметні олімпіади;

Б) літні оздоровчі табори, змагання по видам спорту, спортивні свята, туристичні походи, фізкультурхвилинки, тощо;

В) спортивні вікторини, міжшкільні та шкільні конференції, творчі вечори-диспути спортивної тематики, зустрічі з спортсменами-призерами та переможцями міжнародних змагань.

4. Скільки категорій та ступенів складності мають туристичні походи:

А) 3 категорії складності, 5 ступенів складностей;

Б) 8 категорій складності, 2 ступені складності;

В) 5 категорій складності, 3 ступеня складності.

5. Дати визначення поняття "азимут":

А) це відстань між точкою місцезнаходження і кінцевим пунктом (вимірюється в км.);

Б) це кут між напрямком на північ та заданим напрямком руху і вимірюється в градусах;

В) це напрям руху на мапі (вимірюється в градусах).

6. Які бувають різновиди маршрутів?:

А) лінійний, кільцевий, радіальний, комбінований;

Б) по пересічній місцевості, по гірській місцевості, по рівнині, комбіновані;

В) водні, сухопутні, підземні (спелео), комбіновані;

Г) пішохідні, велосипедні, кінні, автомобільні, на човнах (катамаранах).

7. Скільки потрібно мати медичних аптечок в туристичній подорожі:

А) один комплект на всіх;

Б) по одному комплекту на кожного;

В) 3-4 комплекти;

Г) 2 комплекти.

8. Виберіть рядок, у якому названа умова ефективного мимовільного запам'ятовування:

А) повторення матеріалу;

Б) чітка постановка завдання запам'ятати інформацію;

В) використання нової, незвичної, яскравої, цікавої інформації наявність власного інтересу до матеріалу;

Г) висока мотивація до запам'ятовування матеріалу.

9. Виберіть рядок, у якому названа умова ефективного довільного запам'ятовування:

А) використання інформації, яка викликає емоції та інтерес;

Б) наявність цілі, заради якої треба напружувати пам'ять;

В) використання матеріалу, який викликає активну розумову роботу;

Г) використання нової і цікавої інформації.

10. Переключення уваги – це:

А) мимовільне перенесення уваги на інші об'єкти;

Б) свідоме швидке перенесення уваги з одного об'єкту на інший ;

В) неспроможність зосередитись на об'єкті тривалий час;

Г) одночасне виконання декількох діяльностей або спостереження за декількома об'єктами.

- з вибором декількох правильних відповідей

(тести № 11 – 20) оцінюються по 2 бали кожне.

11. Назвати основні види фізкультурно-оздоровчої гімнастики:

А) ранкова гімнастика, виробнича гімнастика, ритмічна гімнастика;

Б) акробатика, художня гімнастика, спортивна гімнастика;

В) атлетична гімнастика, гімнастика за системою “хатха-йога”;

Г) повітряна гімнастика, крос-фіт,,гімнастика “воркаут”;

12. Що входить в перелік фізкультурно-оздоровчих послуг:

А) забезпечення активних соціальних контактів та сприяння інтелектуальному розвитку;

Б) забезпечення відновлювальних процесів організму та зміцнення здоров'я;

В) відновлення порушених функцій організму та покращення працездатності;

Г) сприяння пізнавальної діяльності та корисному проведенню дозвілля

13. Які чинники впливають на стан здоров'я людини:

А) стиль життя, або дотримання здорового способу життя (50-60%);

Б) інтелектуальний розвиток (близько 20%);

В) генетичні чинники (близько 20%);

Г) служба медичної допомоги (10-15%);

Д) фізичне і соціальне середовище (20-25%);

Е) самоконтроль і самодисципліна (10-15%).

14. Назвіть складові частини здорового способу життя:

А) рухова активність упродовж дня;

- Б) збалансоване харчування;
- В) проведення занять та тренінгів по фізичній культурі;
- Г) правильний відпочинок (уміння подолати стрес);
- Д) відсутність шкідливих звичок;
- Е) створення та додержання свого стилю та іміджу.

15 – 20 аналогічно.

- на встановлення відповідності, чи відновлення послідовності (тести № 21– 25) (оцінюються в 4 максимальних бали)

21. Визначте рядок, в якому правильно названі рушійні сили психічного розвитку:

- А) вікові кризи;
- Б) соціальне середовище;
- В) виникнення та розв'язання внутрішніх суперечностей;
- Г) психічні новоутворення.

22 – 25 аналогічно

ІІ. Тестові завдання відкритої форми

- на доповнення поданого речення або визначення окремими словами (тест № 26) (оцінюється 10 балами)

**26. Дати визначення терміну «фізична рекреація»: це комплекс заходів, спрямованих на відновлення ..... після фізичної та розумової роботи,.....
з використанням вправ і отримання задоволення від цього процесу.**

- творчого характеру (тест № 27-30) (оцінюється 10 балами за здатність здобувачів диференціювати, узагальнювати та комплексно застосовувати набуті методичні знання під час складання фрагментів навчально-виховного процесу).

27. Мета фізичного виховання – сприяти...

28. Педагогічна спрямованість учителя фізичної культури включає...

29. Методика організації самодіяльного туристичного походу: назвати основні етапи підготовки туристичного походу.....

30. Яким чином можна активізувати процес підготовки та виховання фізкультурних кадрів у школі :..... (фізоргів, спортивних суддів, інструкторів по видам спорту).

Затверджено на засіданні кафедри теоретичних, методичних основ фізичного виховання і реабілітації протокол № 9 від «Об» квітня 2023 р.

Екзаменатор

Іванченко С.Г.

Завідувач кафедри ТМОФВіР

проф. Фед' І.А.